

Ministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 8. marts 2017 har udvalget efter ønske fra MF Maria Reumert Gjerding (EL) stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål nr. 5 (Beslutningsforslag nr. B 29)

Ministeren bedes redegøre for, hvordan det sikres, at forskere ikke pålægges mundkurv af universiteternes ledelse eller andre, men har ret til at tale frit om færdiggjorte forskningsresultater og/eller faglige rapporter, der er overleveret til et ministerium, så forskere frit kan gå i dialog med offentligheden eller folketingets repræsentanter, hvis de fx oplever, at deres forskning bliver fordrejet eller manipuleret for at fremme et bestemt politisk mål.

Svar

Ved kontrakter, der indgås mellem ministerier og universiteter om forskningsbaseret myndighedsbetjening, er det klare udgangspunkt, at forskere har ret til at offentliggøre forskningsresultater, når de er afleveret. Kontrakterne må ikke indskrænke universiteters og forskeres ytringsfrihed i videre omfang, end hvad der følger af lovgivningen, herunder de forvaltningsretlige og strafferetlige regler om tavshedspligt.

Universiteterne er forpligtet til at respektere offentligt ansattes ytringsfrihed i henhold til dansk lovgivning. Hverken ministerier eller universiteter kan pålægge forskere tavshedspligt udover, hvad der følger af forvaltningsretlige og strafferetlige regler.

Hvis en forsker oplever at få indskrænket sin ytringsfrihed eller ret til at offentliggøre forskningsresultater uretmæssigt, herunder i forbindelse med en opgave vedr. forskningsbaseret myndighedsbetjening, har forskeren flere reaktionsmuligheder.

Først og fremmest kan og bør forskeren drøfte problemstillingen med sin ledelse på universitetet. Hvis der i en sag om forskningsbaseret myndighedsbetjening opstår tvivl om, hvorvidt et givent spørgsmål er tavshedsbelagt, kan universitetet drøfte sagen med det relevante fagministerium.

Ministeriet kan gøre universitetet opmærksom på, at oplysninger i en rådgivningsleverance efter ministeriets opfattelse kan være underlagt tavshedspligt, men det er universitetet, der træffer afgørelsen om, hvorvidt en oplysning er tavshedsbelagt eller ej.

23. marts 2017

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4

Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 17/014981-02

Hvis forskeren som offentlig ansat oplever at få sin ytringsfrihed uretmæssigt indskrænket, kan forskeren endvidere henvende sig til sin faglige organisation. Den faglige organisation har mulighed for at tage sagen op med forskerens ledelse eller med det relevante ministerium.

Forskeren kan også selv kontakte Uddannelses- og Forskningsministeriet, der som tilsynsmyndighed over for universiteterne har mulighed for at tage sagen op med universitetet, hvis universitetet pålægger den ansatte tavshedspligt udover, hvad den ansatte må tåle.

En forsker kan endvidere indbringe en klage for Folketingets Ombudsmand, hvis forskeren oplever at få sin ytringsfrihed uretmæssigt indskrænket. Ombudsmanden har i flere sager forholdt sig til spørgsmål vedrørende offentligt ansattes ytringsfrihed.

Hvis det ved en ombudsmandsundersøgelse viser sig, at der i den offentlige forvaltning må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal ombudsmanden orientere Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Søren Pind